

АНАЛІЗ ТА РОЗРОБКА СИСТЕМИ КРЕДИТНОГО СКОРИНГУ ДЛЯ ВІДДІЛЕННЯ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

I. В. Маковей

Одеський національний політехнічний університет

Україна, м. Одеса

nadin_zs@te.net.ua

Останніми роками комерційні банки України активно використовували кредитні ресурси для надання позик населенню, прагнучи сформувати високодохідні та диверсифіковані (серед великої кількості клієнтів) кредитні портфелі. Робота із великою кількістю клієнтів вимагає як зменшення витрат часу на їх обслуговування, так і індивідуального підходу, що є можливим за рахунок застосування сучасних засобів реалізації бізнес-процесів, серед яких важливе місце посідають скорингові системи.

Скорингова оцінка здійснюється за допомогою так званої скорингової карти, основу якої становить математична модель. Результатом розрахунків є деякий показник – бал (score), що у числовому еквіваленті описує надійність позичальника. Скоринг реалізується у межах програмно-технічного комплексу, який називають скоринговою системою.

На ринку існує ряд компаній, що пропонують рішення для реалізації скорингових систем – Experian, Scorto, SAS, KXEN, SPSS, EGAR тощо. В Україні такі системи уже використовуються найбільшими банками (Райффайзен Банк Аваль, Альфа-Банк, ПриватБанк тощо), але здебільшого лише в головних офісах. Так, в базовому відділенні Райффайзен Банку Аваль м. Одеси рішення по видачі кредиту надається з головного офісу м. Києва та не підлягає оскарженню.

Хоча існує велика кількість методик аналізу надійності позичальника, проблема настільки складна та багатоаспектна, що потребує постійного удосконалення методичного апарату, залучення особливо гнучких математичних засобів розв'язання.

Пропонується математична модель скорингової карти та створення скорингової системи для типового відділення комерційного банку.

Головний результат дослідження -- розроблена інформаційно-аналітична скорингова система відділення банку, на базі якої проводиться аналіз даних клієнтів, що потребують кредиту.

Система сприяє формуванню адекватного рішення щодо видачі кредиту конкретним позичальникам.

Розробка система здійснювалася за наступними етапами:

- Проведення системного аналізу предметної галузі.
- Побудова моделі процесу прийняття рішення по кредиту кредитними експертами.
- Визначення критеріїв оцінювання клієнтів банку.
- Визначення вагомості кожного критерію для отримання кредиту.
- Формування набору правил, за якими приймається позитивне рішення стосовно видачі кредиту.
- Розробка та впровадження інформаційної скорингової системи.

Для прикладної реалізації поставленої проблеми використані:

- методи системного аналізу: емпіричний та теоретичний;
- методи моделювання предметної області: функціональні, об'єктно-орієнтовані, синтетичні підходи;
- математичні методи збору, обробки, аналізу та перетворення інформації;
- методи програмування: декомпозиція та абстрагування.

Розробки знайшли впровадження у базовому відділенні Райффайзен Банку Аваль м. Одеси.